

Мирко Ковач био је део тешкоартиљеријске књижевне југословенске тројке, коју је чинио заједно с Данилом Кишом и Бориславом Пекићем. Исписао је неке од најбољих страница књижевности која се тада звала југословенска, а његов ангажман у борби против националистичких примитиваца током деведесетих био је један од најгласнијих. Његова окрвављена глава на једном од скупова отпора 1990. била је међу првим злокобним сигнаlima. Он је то доживео као свој пораз и отишао. Ми смо остали, а све остало је крвава историја. Ове јесени одиграће се сусрет Мирка Ковача и Београда, први после 20 година.

Недавно, када сте били најављени, нисте дошли, али Филип Давид нам је обећао да долазите у Београд у септембру. Књижевно вече или посета пријатељима?

- Са својим пријатељима, мало их је остало, ја се виђам. Увек се нађе нека згодна прилика за сусрет. Вероватно ћемо негде на јесен правити промоцију мојих нових књига које су објављене у Београду, у едицији „Самиздат Б92“.

Шта вама значи Београд?

- Београд је значајно и важно место у мом животу. Чак и оне лоше ствари које сам доживео за мог дугог боравка у томе граду, сада ми се чини да су биле нужне, јер по неком правилу, зло и добро иду на руку писцу, поготово кад то уме да користи у својим књигама. Али оно што је најбитније, у Београду сам научио да будем у отпору према догматицима, према сваком облику тоталитаризма, у Београду сам формирао своје либералне погледе на свет. Тај инстинкт да се одупрем руљи или било каквим колективним еуфоријама окренуо се заправо против оних који су својим ускогрудим национализмом победили тај либерални космополитски Београд. Ја сам тада признао пораз и отишао.

Да ли имате жељу да га видите и разумете изван политике?

- Политика је само једна димензија живота, али је, нажалост, након краха комунистичке идеологије постала доминантна. Сви су опседнути политиком, једнако они који се гаде политике, као и они који од ње профитирају. Лично бих волео да сада, након толико година, доживим Београд изван политике, да видим неке позоришне представе, неке културне догађаје, да посетим неке особе и породице, да зађем у ресторане, итд. Кад се почне боље живети и ако усвојимо демократске стандарде, политика неће имати такав утицај, а наше ће интелектуалне и грађанске дужности бити да проказујемо и критикујемо лошу политику, да исмевамо политичке будале, да осуђујемо грамзивост, корупцију, итд.

Сада, када се многи пригодно, с тоном „ма, да ли је могуће да нам се то десило“ сећају почетка рата, да ли се ви сећате човека који вас је погодио у главу на скупу реформиста у Дому омладине у Београду 1990. године?

- Сећам се тога типа, описао сам га у једном свом тексту. Али он је неважан. Сећам се лекара у колима хитне помоћи који је, док ми је чистио рану, рекао да је и сам четник и да је тај који ме је ударио у главу имао право, јер шта сам ја тражио на скупу усташа у Дому омладине.

Недавно вам је Новак Килибарда у једном тексту у „Побједи“ замерио то што сте, цитирам, „М. К. и физички и тематски избјегао своје Петровиће у чему су и битисали његови Ковачи, а препустио се темама с универзалном општошћу“. Човек би могао да пукне од смеха, али зар није и злокобан овај захтев за „домицилном поетиком“?

- Ја црпим из самога себе, а не из неких места, ма како се она звала. Такве људе и такво схватање књижевности треба узимати тачно како сте ви рекли „да човек пукне од смеха“, то је духовна провинција, блебетање које не треба узимати озбиљно. Писац сам ствара неку врсту сопствене топонимије, чак и онда кад је неко место стварно. Мени су важни светови, а не провинције или било каква места.

Да ли ћемо у књизи „Време које се удаљава“, а која ускоро излази, читати о вашим бившим и садашњим пријатељима? Каква вам је интонација, праштате или, ипак, не заборављате?

- Не бавим се праштањем, нисам свештеник. Не заборављам, јер да заборављам, те књиге не би било. То што сада пишем јесте дуг памћењу. Мислим да ће то бити она врста књиге какву сам одувек желео да напишем. Књига је жанровски нешто између мемоара и романа, мада више нагиње роману, јер сам и стварне личности и њихове приче преводио у оно што се назива романескним.

Како је требало одговорити на агресију и мржњу? Да ли примитивизам по дефиницији побеђује?

- У сваком случају, врло је тешко бранити демократију, њени су механизми одбране ограничени. Не можете у име демократије на мржњу одговарати мржњом, на примитивизам примитивизмом. А то противници демократије обилато користе.

(Блиц)